

музичної виразності (ритму, темпу, динаміці) митець „малює” психологічні портрети, розкриває приховані струни людської душі, заглиблюється у найпотаємніші куточки людської свідомості.

Література

1. Амброс А. В. Роберт Шуман. Жизнь и творчество / пер. с нем. А. Н. Серова; текстол. подгот. и коммент. Вл. Протопопова. М.: Музыка, 1988. 59 с.
2. Казанцева Л. Музыкальный портрет. М.: НТЦ „Консерватория”, 1988. 124 с.
3. Роберт Шуман. Очерк жизни и творчества. М. Моск. гос. консерватория им. П.И. Чайковского : Композитор, 2000. 418 с.

УДК 911.3

ЛУЖАНСЬКА Т.Ю., СТОЛЯРЕНКО Б.Ю.

Мукачівський державний університет

НОВІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ УКРАЇНИ

Культура є суттєвим засобом розвитку людського капіталу, стимулювання креативності у суспільстві, підтримує соціальну згуртованість та якість життя, сприяє розвитку демократії та є потужним джерелом привабливості певного регіону. Важливим є залучення місцевої підтримки для надання культурних послуг та інвестування в культуру (інфраструктура, спадщина, мистецька освіта, культурний менеджмент).

Головним завданням для України є слідування настановам ЮНЕСКО та виконання норм усіх ратифікованих конвенцій, декларацій, удосконалення нормативно-правового забезпечення, зокрема, Закону України «Про охорону культурної спадщини». Не менш важливим є налагодження державно-приватної співпраці у галузі охорони об'єктів культурної спадщини та пам'яток національного значення, становлення розширеного співробітництва із міжнародними організаціями, фондами та іншими зацікавленими установами.

Нині удосконалення економічного механізму державного регулювання сфери охорони культурної спадщини передбачає надання сервейнгових послуг як системи довгострокових фінансово-економічних відносин між інститутами держави і суб'єктами приватного сектора економіки з реалізації проектів на основі партнерства та об'єднання ресурсів, розподілу доходів і переважних вигод, витрат і ризиків. Сервейнг - це новий для України і актуальний на сьогоднішній день напрям у консалтингу, що проводиться виключно на користь власника й інвестора. Характерними особливостями концепції сервейнга є комплексність опрацювання питань управління, системність у вирішенні виникаючих проблем, інтегрованість пропонованих рішень, стратегічне бачення перспектив майбутнього та орієнтація на рішення прикладних управлінських завдань. Ці переваги відрізняють сервейнг від традиційного управління нерухомістю, виступаючи підґрунтям ефективному застосуванню, оскільки історичну нерухомість і пов'язані з нею земельні ділянки визнають в усьому світі потенційно привабливими об'єктами інвестування, що має важливе значення для ефективного цільового використання.

Саме вдосконалення економічного механізму державного регулювання у сфері охорони історико-культурної спадщини та пам'яток архітектури відбувається шляхом налагодження системи взаємовідносин органів публічної влади різних рівнів, суб'єктів підприємницької діяльності з питань пошуку джерел для фінансування охорони культурної спадщини, перерозподілу доходів бюджетів усіх рівнів з метою збереження історико-культурного надбання країни. Даний механізм базується на таких основних принципах державного регулювання: плановості, ефективності використання коштів, публічності, результативності, зворотного зв'язку, законності [2].

При цьому необхідним є використання органами публічної влади регіонів інтерактивних методів взаємодії, що сприяє забезпеченню доступу населення до культурних надбань засобами новітніх інформаційних технологій, інтеграцією культурної спадщини у світовий інформаційний простір. Тому курс на євроінтеграцію та перспектива приєднання України до Єдиного європейського інформаційного простору (Single Information Space), Європейського освітнього та дослідницького просторів (European Research Area) та Європейського культурного простору (European Cultural Area) ставить перед Україною завдання розвитку національної сфери інформаційно-комунікаційних технологій та культурно-освітньої сфери в руслі європейських тенденцій.

Культурним центрам України необхідно утворювати мережі та розвивати креативні хаби з метою розвитку місцевих креативних систем (забезпечуючи доступ до інтернету, простори коворкінгу, сприяючи вираженню творчих вмінь, забезпечуючи доступ до мистецтва, підтримувати співробітництво та міжсекторальну взаємодію між мистецтвом та наукою або між креативними навичками й індустрією. Нині українські міста починають вдало використовувати свій культурний потенціал. Львів намагається будувати бренд «відкритий для світу» - як місто фестивалів, кави, джазу та шоколаду. Якщо кожне місто чи окремо взятий регіон зуміють використати свій культурний потенціал - це матиме успіх. Саме утворені культурно-історичними об'єктами простори певною мірою визначають локалізацію рекреаційних потоків і напрями екскурсійних маршрутів [1].

Створення іміджевих брендів має ґрунтуватися на: збереженні, раціональному використанні найвизначніших пам'яток історико-культурної спадщини, залученні їх до туристичної інфраструктури; розробці археологічних та історичних туристичних маршрутів; оновленні та доповненні експозицій, розвиткові виставкової діяльності музеїв; створенні розвинутої історико-туристичної інфраструктури для поліпшення інформаційної та експозиційної значущості історичних об'єктів; збереженні та охороні пам'яток, вжитті заходів щодо запобігання порушенням установлених режимів їх використання [3].

Таким чином, кожна держава визначає власну культурну політику відповідно до цінностей, завдань та культурних переваг. Належне збереження та використання культурної спадщини України - це не лише один із ключових напрямів державної політики, але й показник, за яким оцінюється держава у європейському та світовому просторі.

Література

1. Державний реєстр національного культурного надбання (Пам'ятки містобудування і архітектури України) // Пам'ятки України. Історія та культура : наук.-попул. ілюстр. часоп. - 1999. - № 2-3. - С. 3-161.
2. Культурна політика в Україні: аналітичний огляд: Підготовлений в рамках участі України в програмі оглядів національних культурних політик Ради Європи / Український центр культурних досліджень; ред. - упор. : О. Гриценко. - К. : [б.в.], 2007. - 160 с.
3. Кузьмук О. Культурний туризм як інструмент формування національної ідентичності [Електронний ресурс] / О. Кузьмук. - Режим доступу: http://tourlib.net/statti_ukr/kuzmuk.htm

УДК 323.15(477.87)

МАЛЕЦЬ¹ О.О., МАЛЕЦЬ² Н.Б.

¹Мукачівський державний університет

²ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

ЕТНОКУЛЬТУРНІ ПРОЦЕСИ У ЛЕМКІВ НА УКРАЇНСЬКО-ПОЛЬСЬКОМУ ЕТНІЧНОМУ ПОРУБІЖЖІ ДРУГОЇ ПОЛ. ХХ – ПОЧ. ХХІ СТОЛІТТЯ

Лемківщина – українська етнічна територія, на якій здавна проживала етнографічна група українців - лемки. Розташована в українських Карпатах (по обох схилах Сх. Бескидів) між ріками Сяном і Попрадом у межах сучасної Польщі, та на північний захід від ріки Уж у Закарпатті до ріки Попрад у Словаччині. Загальна площа близько 3,5 км². На думку деяких дослідників, давніми предками лемків було слов'янське плем'я білі хорвати, що заселяло район Карпатських гір в УП – Х ст. У середньовічні часи територія Лемківщини входила до складу Київської Русі та Галицько-Волинської держави. Згодом землі Пд. Л. були захоплені Угорщиною, а з 1340-х рр. – вся Лемківщина була включена Казимиром III Великим у склад Польщі, де перебувала до 1772 р. Східна частина Лемківщини творила Сяницьку землю у складі Руського воєводства, західна належала до Краківського воєводства [1].

На поч. ХХ ст. провідною течією у суспільно-політичному житті Л. було москвофільство, ідеї якого поширювали переважно місцеві православні священики. Український національний рух почав розвиватися з кін. ХІХ - поч. ХХ ст. Основними його осередками стали міста Новий Сян і Сянік. Серед провідних діячів українського національного руху на Лемківщині були В.Хиляк, П.Ліницький, В. Яворський, М. Кубійович, М. Дороцький, О. і В. Константиновичі, О. Гудзь, В. Бучацький, Й. Лукасевич та ін. [2]. Після розвалу Австро-Угорщини на Лемківщині було проголошено Східно-Лемківську республіку, яка в 1918-1919 рр. творила Сяницький комісаріат Західно-Української Народної Республіки з центром у с. Команчі (гол. П. Шпилька) і в середині лютого 1919 р. була ліквідована польськими військами. Після падіння ЗУНР варшавський уряд, намагаючись послабити розвиток національного руху, підтримував москвофільську течію і прагнув перетворити лемків у окрему регіональну групу з польською національною свідомістю. З метою розколу українського руху на Лемківщині в 1934 р. край

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>